

**СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ КОМИСИЈЕ ФОРМИРАНЕ РЕШЕЊЕМ ДИРЕКТОРА
ПЕДАГОШКОГ ЗАВОДА ВОЈВОДИНЕ
(број Решења: 32 од 17. 01. 2019. године)**

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Ликовна култура 5, уџбеник за пети разред основне школе (Képzőművészeti kultúra 5., tankönyv az általános iskolák ötödik osztálya számára)*, на мађарском језику ауторке Сање Филоповић, издавача Издавачка кућа „Klett” д.о.о, Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник превод *Ликовна култура 5, уџбеник за пети разред основне школе* истог аутора, одштапаног на српском језику, издавача Издавачка кућа „Klett” д.о.о, Београд којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрио за издавање и употребу овог уџбеника у петом разреду основне школе решењем број: 650-02-00098/2018-07.

Уџбеник је обима 112 страница, а садржински је подељен на пет поглавља: *Bevezetés a képzőművészeti kultúrába, A vonal, A forma, A ritmus, и Vizualis kommunikáció*. На крају уџбеника се налазе *Fogalomtár и Hasznos internetcímek*.

Утврђено је да је уџбеник штампан са непромењеним садржајем, а измењен је у складу са чланом 40. став 1. и став 2. Закона о уџбеницима („Сл. гласник РС” број 27/2018) и да исти не подлеже поновном одобравању.

Анализиран је стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан. Показатељ 1 – наставно средство поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан –задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и не нарушавају разумљивост градива:

- У садржају - наслови лекције се не подударају са насловима који се налазе у уџбенику на: 5, 11, 26, 33, 45, 47, 58, 61, 71, 72, 81, 85, и на 92. страни.
- На 6. страни, у другој реченици другог пасуса, после речи „vonal” недостаје реч „az alak (forma)”.
- На 7. страни, у опису задатка нису преведене речи „луткарство” и „вајарство”, после речи „графика”.
- На 8. страни, уместо треће реченице трећег пасуса „A műveket szabadtéren, a képtárák falain kívül is lehet kiállítani.” требало би писати „A műveket szabadtéren, a képtárák falain kívül is ki lehet állítani.”
- На 9. страни, у трећем пасусу, у четвртој реченици уместо речи „arra” требало би писати реч „erre”.
- На 10. страни, у опису задатка на крају 1, 3, 4, 6. и 7. реченице уместо тачке би требало ставити знак узвика.
- На 13. страни, у првој реченици последњег пасуса, испред речи „magasság” и „szélesség” требало би писати члан „a”.

- На 13. страни, у трећој реченици последњег пасуса потребно је болдовати реч „vonal”.
- На 15. страни, испод друге слике име аутора *Henry Matisse* исправно је написати *Henri Matisse*.
- На 17. страни, на крају прве реченице уместо тачке би требало ставити знак узвика.
- На 20. страни, у опису задатка, на крају друге и последње реченице уместо тачке би требало ставити знак узвика.
- На 20. страни, у опису задатка, у четвртој реченици уместо речи „rá” потребно је писати реч „hozzá”.
- На 27. страни, у последњој реченици трећег пасуса непотребно је писати члан „az” испред речи „fehér”. У истој реченици реч „állott” исправно је написати „állt”.
- На 27. страни, на крају прве реченице у тексту урамљеном плавом бојом, уместо речи „kinézése” требало би писати реч „kinézete”.
- На 28. страни, у првој реченици у опису задатка, уместо речи „falán” потребно је писати реч „falára”.
- На 28. страни, у опису задатка на крају 1, 2, 4, 5, 6. и 7. реченице уместо тачке би требало писати знак узвика.
- На 28. страни, у другом пасусу, на крају 2. и 3. реченице требало би ставити знак узвика.
- На 29. страни, у другом реду уместо „kagylók felülete” требало би писати „kagylók felületének szerkezete”.
- На 29. страни, на крају описа првог задатка потребно је писати знак узвика.
- На 32. страни, у опису задатка, на крају 4, 5. и 7. реченице уместо тачке требало би писати знак узвика.
- На 33. страни, у опису задатка, на крају 2. реченице уместо тачке требало би писати знак узвика.
- На 34. страни, у опису задатка, на крају 1. и 2. реченице уместо тачке требало би писати знак узвика.
- На 35. страни, у опису задатка, на крају 1, 2, 3, 4. и 6. реченице уместо тачке требало би писати знак узвика.
- На 36. страни, у првој реченици уместо речи „szélességük” потребно је писати реч „magasságuk”.
- На 36. страни, уместо прве реченице другог пасуса „A képzőművészetben kétdimenziós formákat a festményeken, grafikákon, fényképeken, a filmben találhatunk.” требало би писати „A képzőművészetben kétdimenziós formákat a festményeken, grafikákon, fényképeken és a filmekben találhatunk.”
- На 36. страни, трећи пасус није преведен на мађарски језик.
- На 37. страни, уместо прве реченице „A háromdimenziós formáknak a szélességen és a hosszúságon kívül egy harmadik dimenziójuk is van, ez pedig a magasságuk.” требало би

писати „A háromdimenziós formáknak a magasságon és a hosszúságon kívül egy harmadik dimenziójuk is van, ez pedig a szélesség.”

- На 38. страни, на крају претпоследње реченице требало би ставити знак узвика.
- На 39. страни, код неопходних прибора недостаје реч „kötél” или „madzag”.
- На 39. страни, у опису задатка, на крају 4, 5. и 7. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 40. страни, уместо друге реченице трећег пасуса „Amikor **a felszínen** a harmadik dimenzió látszata is megjelenik, és amikor a művész a szélesség és a hosszúság mellett a magasságot is bemutatja alkotásán, akkor a tér **illuziójáról beszélünk.**” потребно је писати „Amikor **a felszínen** a harmadik dimenzió látszata is megjelenik, és amikor a művész alkotásán a magasság és a hosszúság mellett a tér mélységét is bemutatja, akkor a tér **illuziójáról beszélünk.**”
- На 40. страни, у петом пасусу испред речи „föld” потребно је писати члан „a”.
- На 41. страни, у опису задатка, на крају 2, 4, 5, 6, 8. и 11. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 43. страни, у опису задатка, на крају 1, 2, 4. и 7. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 44. страни, у опису задатка, на крају 3. и 4. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 45. страни, у трећем пасусу уместо речи „Lándzsavívő” потребно је писати реч „Dárdavívő”.
- На 46. страни, у тексту урамљеном плавом бојом, уместо назива слике „Belső tér” требало би писати „Lantos”.
- На 49. страни, у опису задатка, на крају 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8. и 9. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 50. страни, у опису задатка, на крају 1, 2, 3, 6. и 7. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 50. страни, у претпоследњој реченици, реч „Scrafitto” исправно је написати „Sgraffitto”.
- На 51. страни, у првој реченици, после прве речи „A fény” потребно је ставити зарез.
- На 51. страни, у тексту урамљеном плавом бојом уместо последње реченице „Milyen hatással van rád a fény és árnyék hatása?” требало би писати „Milyen hatással van rád a fény és az árnyék játéka?”
- На 52. страни, у опису задатка, на крају 1, 2, 3, 4. и 6. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 54. страни, на крају првог пасуса уместо речи „beleszáradhat” требало би писати реч „rászáradhat”.
- На 55. страни, у првој реченици реч „ábrázoltak” исправно је написати „ábrázolták”.

- На 55. страни, у другој реченици, реч „osztálytársaiddal” исправно је написати „osztálytársaitokkal”.
- На 55. страни, у опису задатка, на крају 2, 5. и 7. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 57. страни, у првој реченици испред везника „és” непотребно је писати члан „a”.
- На 57. страни, у петој реченици реч „kö-tözéssel” исправно је написати „kötözéssel”.
- На 58. страни, уместо друге реченице „A hulladékokat nem csak az arra előrelátott gyárakban dolgozzák fel, hulladékból művészeti alkotások is készülhetnek.” требало би написати „A hulladékot újrahasznosíthatját az erre a célra előrelátott gyárakban, de különböző műalkotásokat is készíthetnek belőlük”.
- На 58. страни, у другој реченици другог пасуса, испред речи „értékesebbekké” потребно је писати реч „akár”.
- На 60. страни, у опису задатка, на крају 1, 2, 3, 4, 7, 9. и 12. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 61. страни, у првој реченици другог пасуса, испред речи „éppen” потребно је писати члан „az”.
- На 61. страни, у првој реченици четвртог пасуса, реч „használták” исправно је написати „használtak”.
- На 62. страни, у четвртој реченици другог пасуса реч „fennmarad” исправно је написати „fennmaradt”.
- На 63. страни, у другој реченици реч „nép” требало би писати у множини.
- На 63. страни, у седмој реченици болдовати реч „hieroglifával”.
- На 64. страни, у другом пасусу у опису задатка, на крају 1. и 3. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 65. страни, у последњој реченици петог пасуса, непотребно је писати члан „A” испред речи „méhkas”. У истој реченици реч „sírokban” исправно је написати „sírokba”.
- На 68. страни, на крају првог пасуса, реч „illusztráltak” исправно је написати „illusztrálták”.
- На 68. страни, у опису задатка, на крају 2, 3, 4. и 6. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 69. страни, код објашњења дводимензионалног и тродимензионалног облика уместо речи „szélességük” потребно је писати „magasságuk”.
- На 69. страни, код 4. задатка испред речи „kéreket” потребно је писати члан „a”.
- На 75. страни, у опису задатка, на крају 1, 6, 7. и 8. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 78. страни, у опису задатка, на крају сваке реченице потребно је ставити знак узвика.

- На 79. страни, у тексту урамљеном плавом бојом, на крају 3. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 81. страни, у последњој реченици другог пасуса реч „választaja” исправно је написати „választja”.
- На 82. страни, у другој реченици првог пасуса, реч „rajz” требало би писати у множини.
- На 83. страни, у опису задатка, на крају 1. и 3. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 84. страни, у опису задатка, на крају 1, 2, 3, 10. и 11. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 85. страни, у трећој реченици другог пасуса реч „terakotta” исправно је написати „terrakotta”.
- На 85. страни, уместо последње реченице трећег пасуса „Az alakokat általában félig fekvő helyzetben ábrázolták, a fekhely alakú sírláda tetején feküdtek.” требало би писати „Az alakokat általában félig fekvő helyzetben ábrázolták, amelyek a fekhely alakú sírláda tetején feküdtek.”
- На 85. страни, у четвртог пасусу уместо последње две реченице „A falfestményeken gyakran ábrázoltak táncosokat és énekeseket, lovasokat, halászokat és vadászokat, temetkezési szertartásokat és tájképeket. Tornákat és versenyeket is ábrázoltak.” требало би писати „A falfestményeken gyakran ábrázoltak táncosokat és énekeseket, lovasokat, halászokat és vadászokat, temetkezési szertartásokat és tájképeket, tornákat és versenyeket.”
- На 86. страни, у опису задатка, на крају прве реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 89. страни, у последњој реченици првог пасуса испред речи „a formatervezés” потребно је писати реч „és”.
- На 90. страни, на почетку трећег пасуса потребно је болдовати реч „A reklám”.
- На 90. страни, на почетку друге реченице петог пасуса потребно је болдовати реч „A formatervezés”.
- На 91. страни, у другом тексту урамљеном плавом бојом, у првој реченици после речи „iskolapszichológussal” уместо везника „és” требало би писати реч „vagy”.
- На 91. страни, у другом тексту урамљеном плавом бојом, на крају прве и друге реченице требало би писати знак узвика.
- На 92. страни, у последњој реченици другог пасуса, после зареза, уместо везника „és” требало би писати реч „amely”.
- На 93. страни, у опису задатка, на крају 2, 5, 7, 8. и 9. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 93. страни, уместо друге реченице трећег пасуса „Gondolkozz el arról, kiket ábrázoltak ezeken a képeken, hol található, mit csinálnak, valami megelőzi-e az eseményeket a képeken, vagy majd csak történni fog valami.” потребно је писати

„Gondolkozz el arról, kiket ábrázoltak ezeken a képeken, hol találhatók, mit csinálnak, mi előzheti meg és mi történhet a képeken ábrázolt események után!”

- На 96. страни, у опису задатка, на крају 5, 6. и 7. реченице потребно је ставити знак узвика.
- На 97. страни, уместо друге реченице другог пасуса „Olyan anyagokat kezdtek használni, amelyek segítségével fenséges épületeket tudtak építeni, és erős hatást gyakoroltak a körülöttük lévő népekre is.” требало би писати „Olyan anyagokat kezdtek használni, amelyek segítségével fenséges épületeket tudtak építeni, amelyekkel erős hatást tudtak gyakorolni a körülöttük élő népek kultúrájára.”
- На 99. страни, у петом пасусу уместо реченице „A várost falak övezték, császári palotája volt, lakóházai, lóversenypályája, nyilvános fürdői és hasonlók.” потребно је писати „A várost falak övezték, volt császári palotája, lakóházai, lóversenypályája, nyilvános fürdői és hasonlók.”
- На 100. страни, у опису задатка, на крају 3, 5. и 7. реченице потребно је ставити знак узвика.

Показатељ 2 – Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Стил је прецизан, без неразумљивих елемената.

Показатељ 4 – Страни изрази се користе само када је то неопходно – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником. Непознате или мање познате речи прецизно су објашњена у Речнику на крају рукописа превода уџбеника.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4. Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу.

Након пажљивог оцењивања, закључује се да је садржај рукописа превода уџбеника *Ликовна култура 5, уџбеник за пету разред основне школе (Képzőművészeti kultúra 5., tankönyv az általános iskolák ötödik osztálya számára)*, на мађарском језику непромењен у односу на уџбеник на српском језику.